

KAFKASYA

YENİDEN ATEŞ ÇEMBERİNDE

Bugün Kafkasya, yarım düzineden fazla aktif ve ondan daha fazla dondurulmuş etnik çatışmayı bünyesinde barındırmaktadır. Rusya'nın Çeçenistan'da gerçekleştirdiği yeni askeri operasyonlar, eski etnik çatışmaları tahrik edeceği gibi yenilerine de zemin hazırlayabilir.

Yoksulluk, yolsuzluk, terör ve kötü yönetim Kuzey Kafkasya ve Dağıstan'da Vahabiliğin yayılmasına zemin hazırlamaktadır. 1992'de Dağıstan'da 200 Vahabi vardı. Şimdi, aktif üyelerin sayısı 10 bini aşmış, sempatanların sayısı ise yüz binlere ulaşmıştır

El-Kaide'nin Rusya Federasyonu, Kafkasya ve Orta Asya'daki varlığı inkâr edilemez bir gerçektir. El-Kaide'nin, Kuzey Kafkasya ve Dağıstan'daki varlığı ise Rusya için büyük bir endişe kaynağıdır ve olmaya devam edecektir.

Kafkasya; Asya, Avrupa ve Orta-doğu'nun birleştiği bir noktada yer almakta ve bu yüzden büyük stratejik önem taşımaktadır.

Karadeniz ile Hazar Denizi arasında yer alan bu dağlık bölge, dünyanın dikkatini çeken birçok güzellik ve zenginliklere sahiptir. Çar Rusyası ve Sovyetler Birliği döneminde, doğal güzelliği, şifalı suları, uçsuz bucaksız temiz plajları, zirveleri ve karlı yüksek tepeleri ile Batılıların dikkatini çekmekteydi. Şimdi ise Hazar'da bulunan büyük ve zengin petrol yatakları, dünya-nın ilgisini bu bölgeye yöneltmektedir.

Petrol, yakın gelecekte Kafkasya'yı zengin bir bölgeye dönüştürecektir. 21. yüzyıla ilgili çalışmalar yapan gelişmiş ülkeler, Orta Doğu ve Bağımsız Devletler Topluluğu'nu bilinen iki önemli enerji kaynağı olarak değerlendirmektedir. Hazar'ın petrol rezervi yaklaşık olarak 233 milyar varildir. "Hazar Havzası", Rusya ile Orta Doğu'nun petrol kaynakları arasında "üçüncü" bir petrol merkezini oluşturmaktadır.

Kafkasya, jeopolitik çıkarların çatıştığı bir bölgeye dönüştü

Kafkasya'nın, Avrasya'daki en sıcak ve kanlı bölgeye dönüşmesi, Merkezi Asya dahil, Asya'ya açılan kapı görevi görmesinden kaynaklanmaktadır. Kafkasya, jeopolitik çıkarların çatıştığı bir bölgeye dönüşmüştür. Yukarı Karabağ, Abhazya, Güney Osetiya ve Çeçenistan anlaşmazlıkları Batı ile Rusya arasındaki savaşın ve bölgede sergilenen "Büyük Oyunun" bir parçasıdır.

Kısa bir süre önce, dünyanın en güzel bölgelerinden biri olarak kabul edilen Kafkasya, şimdi milletlerarası anlaşmazlıkların merkezi haline geldi. Bu da, bölgenin taşıdığı jeopolitik öneminden kaynaklanmaktadır.

Bilindiği gibi, Kafkasya'da üç önemli geçit mevcuttur. Söz konusu geçitler, özellikle Rusya için hayati önem taşımaktadır. Bunlardan birisi Hazar boyunca uzanan "Derbent Geçidi"dir. İkincisi, Rusya'nın 19. asırda yaptırdığı askeri Gürcistan yolunun geçtiği "Daryal Geçidi"dir. Üçün-

Hazar Havzası, Rusya ile Orta Doğu'nun petrol kaynakları arasında üçüncü bir petrol merkezi olma konumunda.

Batılı ülkeler, Bakü-Ceyhan boru hattını koruma bahanesiyle bölgeye seyyar özel birlikler yerleştirilmiştir.

cüsü ise Karadeniz sahilindedir. Son bir kaç yıldır Kafkasya'daki olaylar özellikle Karadeniz sahili ve Daryal'da baş göstermektedir. Derbent yolunu ise Rusya'ya karşı cihat ilan eden Çeçenler kesmiştir.

Özerk cumhuriyetlerde sınırlar keyfi olarak çizilmiştir

Bugün Kafkasya, yarım düzineden fazla aktif ve ondan daha fazla dondurulmuş etnik çatışmayı bünyesinde barındırmaktadır. Rusya'nın Çeçenistan'da gerçekleştirdiği yeni askeri operasyonlar, eski etnik çatışmaları tahrik edeceği gibi yenilerine de zemin hazırlayabilir. Bunun için birçok sebep mevcuttur. Her şeyden önce, Kuzey ve Güney Kafkasya'daki cumhuriyetler ve özerk cumhuriyetlerde sınırlar keyfi bir şekilde çizilmiştir. Söz konusu sınırlar, bugün etnik bölgelerin taleplerine cevap vermemektedir. Diğer taraftan, Stalin tarafından Orta Asya ve Sibirya'ya sürgün edilen halklara eski haklarının iade edilmesi ve tarihi topraklarına yerleştirilmeleri tamamlanmamıştır.

Bugün eski Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan milletlerarası çatışmaların tohumları, tahminen 85 yıl önce ekilmiştir. Milli gruplar arasındaki anlaşmazlıklar, Sovyet rejiminin 1920'li yıllarda mahalli idarelerin temellerine yerleştirdiği saatli bombalardır. Onlar, teker teker patlamaya başlamıştır.

İlk "Etnik Temizleme" kampanyası, İkinci Dünya Savaşı döneminde Sovyetler Birliği'nde gerçekleştirilmiştir. Kalmıklar, Çeçenler, Karaçaylar, Balkarlar ve Kırım Tatarları Almanlarla işbirliği yaptıkları gerekçesiyle 1944'de toplu olarak yurtlarından sürgün edilmiştir.

Savaş bitmek üzereyken Ahıska Türkleri, Rumlar, Koreliler ve Batı Ukraynalılar aynı sebeplerden sürgün edilmiştir. Birçok millet ise kısmi sürgüne uğramıştır. Mesela Azeriler, Gürcistan ve Ermenistan'dan sürgün edilmiştir. Diğer taraftan Baltık halkları, Doğu Prusya Almanları ve Polonya'nın kuzey bölgelerinde yaşayan Almanlar da sürgünle cezalandırılmıştır.

Sovyet rejimi, milletleri topluca sürgün ederek onların genetik özelliklerinin değişmesine sebep olmuştur. Bu uygulama, sayıları az olan halkları yok olma tehlikesiyle karşı karşıya getirmiştir. Bu durum, özellikle kendisini Kafkasya'da bütün çıplaklığıyla göstermektedir. Rusya Bilimler Akademisi Genetik Enstitüsü uzmanlarından Dr. Kazıma Bulayeva'nın tespitleri birçok bakımdan hayret vericidir. 20 yılı aşkın bir süreden beri Kafkas halklarının genetik özelliklerini inceleyen Dr. Bulayeva durumu şöyle özetlemiştir:

Gelişmeler, bir tür intihara benzemektedir

"Kafkasya, Rus sömürgeci altına girdiği andan beri, bu bölge halkları sürgün ve katliamlara maruz kalmıştır. Bu gerçek, çok iyi bilinmemektedir. Sürgün ve katliamlar, Kafkasya'nın milli cumhuriyetlerinde etnik-siyasi ve etnik-arazi problemlerine sebep olmuştur. Mesela 1940'lı yıllardan 1980'li yıllara kadar Dağlı halkların dağlık bölgelerden ovaya sürgün edilmesi, birçok yeni ihtilaf bölgesi oluşmasına sebep olmuştur.

Güney Osetiya ve Dağıstan halkları arasında yapılan genetik araştırmalar, düşük ve ölü doğum oranının iki defa arttığını, ortalama ömür uzunluğunun 2.5-3 defa kısaldığını, dağlık bölgelerden ovaya sürgün edilenler arasında yeni hastalık türlerinin ortaya çıktığını göstermektedir. Özel araştırmalarımız ve Dağıstan İstatistik Daire Başkanlığı'ndan alınan bilgiler, tarihi topraklarında yaşayanlar ile sürgün edilen-

ler arasında ömür uzunluğu bakımından büyük fark olduğunu göstermektedir.

Kuzey Kafkasya halklarının genetik özelliğinin bozulması, bazı toplulukların varlığını tehlikeye düşürmektedir. Nesli, yeniden dağlık bölgelere göndermek, Dağıstan halkının genetik özelliğine olumsuz etki yapabilir. Dağıstan'da sayıları az olan toplumlarda, ölüm oranının artmasına seyirci kalamayız. Bir bilim adamı ve Lak toplumunun bir temsilcisi olarak, endişe duymaktayım. Gelişmeler, bir tür intihara benzemektedir."

Etnik ihtilaflar tesadüfi değil

Dağıstan'daki son olaylar, Lak problemini yeniden gündeme getirmiştir.

Terör ürmanırken, etnik ve toprak ihtilaflarıyla ilgili anlaşmazlıklar da su yüzüne çıkmaya başlamıştır. Etnik ihtilafların, Dağıstan'da yapılacak genel seçimlerden önce ortaya çıkması tesadüfi değildir.

Söz konusu ihtilaflı bölgelerden birisi Aukh'tur. Bu bölge, 1944 yılına kadar Çeçen-İnguş Özerk Cumhuriyetinin bir parçasıydı. Çeçen ve İnguşlar Almanlarla işbirliği yaptıkları gerekçesiyle Stalin tarafından Orta Asya ve Sibirya'ya sürgün edildikten sonra yaşadıkları toprakların sınırları yeniden belirlenmiştir. Bu süreçte, Aukh bölgesi Dağıstan'a verilmiştir. Aukh'un adı Novolak (Yenilak) olarak değiştirilmiş ve Dağıstan'ın dağlık bölgelerinden getirilen Lak'lar kendi isteklerinin dışında bu topraklara yerleştirilmiştir. Lak'ların yaklaşık yüzde 30'u, iklim ve çevreye uyum sağlayamadıkları için kısa sürede ölmüştür. Lak'lar, Dağıstan'daki 14 etnik gruptan altıncı büyük grubu oluşturmaktadır.

Moskova, 1957'de Akkin Çeçenlerini affetmiştir. Akkin Çeçenler de bunun üzerine sürgün edildikleri topraklara geri dönmüştür. Akkin Çeçenler, 2004'te Novolak'ı terk etmeleri konusunda Lak'ları uyarmıştır.

Etnik çatışmalar kapıda

Bilindiği gibi, 1992'de Moskova Hükümeti Novolak'a bağlı 9 köydeki 13 bin Lak'ın başka bir bölgeye taşınması konusunda bir program hazırlamıştır. Duma'nın Kuzey Kafkasya ile ilgili Problemler Komisyonu, durumu değerlendirmek amacıyla 20 Kasım 2005'te toplanmıştır. Komisyon, bugüne kadar 2.100 Lak'ın Novolak'ı terk ettiğini tespit etmiştir. Bu gecikmenin asıl sebebi ise Lak'lar için yapılacak olan evlerin ve tesislerin henüz tamamlanmamış olmasıdır. Diğer taraftan, yeni yerleşim bölgesi tanıma elverişli değildir ve iş imkânları da sınırlıdır.

Şamil Basayev

Hazar bölgesi doğal güzelliği, şifalı suları, uçsuz bucaksız temiz plajları, zirveleri karlı yüksek tepeleri ile dikkat çekiyordu.

Lak'ların bölgeyi terk etmesi, Novolak'ta Çeçenlerin Avarlar üzerinde sayıca üstünlüğü ele geçirmesine sebep olacaktır. Ortaya çıkacak olan yeni durum, Çeçenlerin Novolak'ın Çeçenistan'a geri verilmesini talep etmelerine zemin hazırlayacaktır. Bu da ister istemez, etnik gerginliğe sebep olacaktır.

Dağıstan Yüksek Sovyeti Temsilcisi Nukhu Aliyev, Çeçenlerin toprak taleplerinde bulunabilecekleri ihtimalini de göz önünde bulundurarak, Dağıstan'ın başkalarına verilecek bir santim torağının olmadığını bildirmiştir. Aliyev, Novolak'tan ayrılacak olan Lak'ların iki yıl içerisinde başka bir yere taşınmalarının tamamlanmaması durumunda, çok ciddi etnik çatışmaların olabileceğini ifade etmiştir. Aliyev'e göre, hiç şüphesiz, bazı çevreler meydana gelececek etnik çatışmaları kendi çıkarları için kullanacaktır.

"Lezgi" kartını Rusya'ya karşı kullanmak mümkün

Kuzey Kafkasya'daki özerk cumhuriyetlerdeki durum Novolak'takinden pek farklı değildir. Bu arada, Dağıstan'ın güneyinde ve Azerbaycan'ın kuzeyinde yaşayan Lezgiler de yeni taleplerle ortaya çıkmıştır. Lezgiler daha önce Azerbaycan'da yaşayan Lezgilerin Dağıstan'daki Lezgilerle birleşmesini istiyorlardı. Şimdi ise tam tersini istemektedirler.

Bilindiği gibi, 1990'da Azerbaycan'ın kuzeyinde ve Dağıstan'ın güneyinde yaşayan Lezgiler özerklikle ilgili birçok talepleri sürmüştür. Bu durum, bölgede gerginliği bir hayli artırmıştır. Ancak gerginlik bir silahlı ihtilafa dönüşmemiştir. Lezgileri temsil eden "Sadval" teşkilatı, sınırın her iki yakasındaki Lezgileri birleştirmeyi ve daha sonra topluca Rusya'ya ilhak etmeyi düşünmekteydi. Lezgilerin bu hareketi Azerbaycan hükümetini bir hayli endişelendirmiştir. Moskova, geçmişte Azerbaycan'a baskı yapmak için "Lezgi" kartından ustaca istifade etmiştir. Şimdi ise, "Lezgi" kartını Rusya'ya karşı kullanmak mümkündür.

"Sadvalın" kurultayı, Mayıs/1996'da

Dağıstan'ın Mahaçkala şehrinde yapılmıştır. Sadvalın programında değişiklik yapılmış ve "Bağımsız Lezgistan Devleti Kurulması" bölümü programdan çıkarılmıştır. Lezgilerin bu girişiminin birçok siyasi sebepleri olabilir.

Sadval, resmen Rusya'da kayıtlı bir teşkilattır ve Rus İstihbarat Teşkilatı'nın denetimi altında faaliyetini sürdürmektedir. Sadvalın programında "Lezgistan Devleti Kurulması"nın asıl hedef olarak gösterilmesi, Azerbaycan'ın olduğu kadar Rusya'nın da toprak bütünlüğüne tehlike oluşturmaktadır. Moskova, söz konusu maddenin programda kalmasına uzun müddet göz yumamazdı. Sadvalın tutumundaki değişikliği Moskova'nın baskılarıyla izah etmek mümkündür.

Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü tehlikede

Programda yapılan değişikliğin, ilk bakışta Azerbaycan toprak bütünlüğüne yönelik tehlikeyi yok ettiği anlamına gelebilir. Ancak, Sadval, söz konusu maddenin yerine, yine ilk bakışta tehlikeli görülmeyen ve biraz da insancıl maksatlara hizmet eden maddeler koymuştur. Yeni faaliyet programına; Azerbaycan-Rusya sınırının şeffaflaştırılması... Sınırın her iki yakasındaki Lezgilerin serbest gidiş-gelişine zemin hazırlanması... Söz konusu bölgede yaşayan Lezgilere çifte vatandaşlık verilmesi ve Azerbaycan'ın kuzey bölgesinde Serbest Ticaret Bölgesi oluşturulması hükümleri ilave edilmiştir.

Azerbaycan'ın kuzey ve Dağıstan'ın güney bölgelerinde Serbest Ticaret Bölgesi'nin oluşturulması, burada Rusya ile Azerbaycan arasında sınırın yok olması ve bölgenin ekonomik olarak birleşmesi anlamına gelecektir. Bu tür bir gelişme, Azerbaycan için bölgede bir Lezgistan Devleti'nin kurulmasıyla aynı sonuçları doğuracaktır. Sadvalın "Lezgistan Devleti Kurulması" maddesini programdan çıkarması asıl tehlikeyi yok etmiyor; aksine taktiki usullerin değişmesi, tehlikeyi daha çok büyütmektedir.

Lezgiler, Azerbaycan'ın Kuzey ve Dağıs-

tan'ın güney-doğu bölgesinde yaşayan bir topluluktur. 1989 nüfus sayımına göre, genel sayıları 466 bindir. Bunun 171.400' ü Azerbaycan'da yaşamaktadır. Lezgiler, Müslümandır ve Dağıstan'daki en eski topluluklardan biridir. Azerbaycan'daki Lezgiler topluma adapte olmuştur. Dilleri Lezgi-cedir. Ancak, Azerbaycan'daki Lezgilerin çoğu Azerbaycan Türkçesi ve Rusça konuşmaktadır. Lezgiler, 19. asra kadar siyasi birlik kuramamışlardır. Tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadırlar.

Lezgi liderleri, hakim güçlerin mevcut durumdan faydalanabileceklerini açık bir şekilde ifade etmektedirler.

Vehabilik Dağıstan'ı ele geçiriyor

Çeçenlerin 1996-1999 yılları arasındaki De Facto (fiili) bağımsızlığı, bazı Çeçenleri, Çeçenistan'da elde ettikleri başarıyı Dağıstan'a da taşımaya teşvik etmiştir. Olayları Dağıstan'a taşımamanın stratejik amaçları da vardır.

Bazı Çeçenler, Çeçenistan'a hâkim olduktan sonra Dağıstan ve Kuzey Kafkasya'ya da egemen olmak, böylece Hazar ve Kara Deniz'e açılmak istiyorlardı. Bu bağlamda, Çeçenler Dağıstan'daki Vahabilerle işbirliği yapmaktadır.

Dağıstanlı Vahabiler, daha çok Darginlerin Buynasi, Akin-Çeçenlerin Novolak ve Avar bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Dağıstanlı Vahabiler, Çeçenistan Savaşı başlamadan yıllarca önce Bazı Körfez ülkeleri ve diğer İslam ülkelerinden yardım almaktaydı. Bu yüzden Vahabiler, Orta Asya ülkeleri ve Kafkasya'nın diğer bölgelerine girmeden önce Dağıstan'a girmiştir.

Ancak, Vahabilerin Kuzey Kafkasya'ya özgü bazı gelenek ve görenekleri reddetmesi, onun bu bölgede hızla yayılmasına engel olmuştur. Buna rağmen, binlerce Dağıstanlı Vahabi, Ruslara karşı Çeçenlerin saflarında yer almıştır.

Yoksulluk, yolsuzluk, terör ve kötü yönetim Kuzey Kafkasya ve Dağıstan'da Vahabilerin yayılmasına zemin hazırlamaktadır. 1992'de Dağıstan'da 200 Vahabi vardı. Şimdi, aktif üyelerin sayısı 10 bini aşmış, sempatanların sayısı ise yüz binlere ulaşmıştır.

Bazı ülkeler Dağıstan'a müdahale edebilir

Parası kimler tarafından ödendiği bilinmese de, Dağıstan'daki hükümet yetkilileri kendilerini korumak için özel birlikler kurmuşlardır. Polis, bürokratları korumakta, halk yoksulluk içerisinde yaşamaktadır. İşsizlik oranı ise son derece yüksektir. Bu gelişmeler sosyal patlamaya sebep olabile-

ceği gibi, Dağıstan'daki terör ve adam öldürme olayları da iç savaşa ve geniş çaplı toplumsal olaylara sebep olabilir. Dağıstan'daki faili meçhul cinayetlerin büyük çoğunluğu henüz çözüme kavuşturulmuş değildir. Mevcut durum, sosyal gerginliği tırmandırmaktadır. Çeçenistan'da savaşmış binlerce insanın mevcut ortamda Dağıstan'da yaşamaya daha vahim sonuçlar doğurabilir.

2006 Haziran'ında, Dağıstan'da ilk kez devlet başkanlığı seçimleri yapılacaktır. Şimdiye kadar, devlet başkanı bölge meclisi tarafından seçilmekteydi. Bölgede yaşayan gruplar arasında iktidar kavgasını körükleyecek olan bu seçimler, istikrarın bozulması riskini artırabilir.

Bazı ülkeler, seçimleri bahane ederek bölgeye müdahale edebilir.

Çatışma riski her geçen gün artıyor

Dağıstan'da resmen tanınan 14 halktan ikinci en büyüğü olan Darginler iktidarı ele geçirmeye kararlıdır. En büyük etnik grubu oluşturan Avarlar da, iktidarı diğer gruplara teslim etmek niyetinde değildir. Gruplar arasındaki iktidar mücadelesi, dış ülkelerin de tahrikleriyle beklenmedik sonuçlar doğurabilir. Yani, seçimlerle ilgili baş gösterebilecek olaylar, Rusya'nın bölgedeki hükümrانlığının sonunun başlangıcı olabilir.

Rusya'nın bölge üzerindeki kontrolü zayıfladıkça, Dağıstan ve Kuzey Kafkasya'daki silahlı çatışma riski de artmaktadır.

Eğer Rusya, rüşvet ve yolsuzluğu kendisine temel prensip olarak kabul eden Moskova yanlısı partiyi iktidardan uzaklaştırabilirse, önümüzdeki 10-15 yıl içerisinde Dağıstan'daki problemleri çözebilir. Aksi takdirde, Don Nehri'nin sağ sahili ve akıntı yönünde Volga'nın sol sahili Rusya'nın sınırına dönüşebilir.

Rusya'nın, Aralık 1999 başlarında Çeçenistan'daki askeri operasyonunda kısmen başarılı olduğu söylenebilir. Birinci Çeçenistan Savaşı'yla karşılaştırıldığı zaman, Rusların, 23 Eylül 1999'da başlayan İkinci Çeçenistan Savaşı'na daha iyi hazırlandıkları görülmektedir.

Devam eden operasyonlar, Rusya'nın askeri ve sivil liderlerinin Birinci Çeçen Savaşı'ndan taktik dersler aldıklarını, fakat stratejik derslerden yoksun kaldıklarını göstermektedir. Çeçenistan problemi askeri bir problem olmaktan çıkmıştır ve askeri metotlarla çözümlenemeyen mevcut ortamda mümkün değildir.

Rusya'nın bazı bölgelerinde terör olayları tırmanabilir

Rus ordusunun Çeçen direnişini kırıp

2006 Haziran'ında, Dağıstan'da ilk kez devlet başkanlığı seçimleri yapılacaktır. Şimdiye kadar, devlet başkanı bölge meclisi tarafından seçilmekteydi. Bölgede yaşayan gruplar arasında iktidar kavgasını körükleyecek olan bu seçimler, istikrarın bozulması riskini artırabilir. Bazı ülkeler, seçimleri bahane ederek bölgeye müdahale edebilir.

Çeçenistan'ı işgal etmesi ve potansiyel tehlike oluşturan grupları etkisiz hale getirmesi mümkün olabilir. Fakat Ruslar için nihai zafer hâlâ çok uzaktadır ve uzakta kalmaya devam edecektir. Çünkü gerilla hücumları korkusu ve tehdidi, Moskova'ya büyük bir orduyu uzun bir süre Çeçenistan ve bölgede tutmaya mecbur edecektir. Bu tür operasyonlar ise Moskova'ya pahalıya mal olmaktadır.

Çeçenler, savaşı kaybetmeleri halinde, ilk etapta kendilerini izleyen Rus askerlerini peşlerinden Kuzey Kafkasya'nın diğer bölgelerine çekerek savaşı Kuzey Kafkasya'ya yayacaklardır. Böyle bir ortamda, Dağıstan ve Kuzey Kafkasya'daki bazı özerk cumhuriyetler, Çeçenlerin yardımına koşabilirler. Bazı teşkilatlar bu yönde ilk adımları atmıştır.

Şamil Basayev'in başkanlık ettiği "Salihin Riyadüs Şahidi Teşkilatı", Magomed Yevleyev'in başkanlık ettiği bir "İnguş Teşkilatı", Doku Ömerov'un başkanlık ettiği diğer bir "Çeçen Teşkilatı" ve bir "Dağıstanlı Teşkilatı" bir araya gelerek "Kuzey Kafkasya İslam Cephesi Teşkilatı"nı kurmuştur. Kuzey Kafkasya İslam Cephesi kuruken, "Uluslararası İslam Teşkilatı" örneği alınmıştır. Bilindiği gibi birçok teşkilat, Bin Laden'in başkanlığında bir araya gelerek Uluslararası İslam Teşkilatı'nı kurmuştur. En önemlisi, diğer özerk cumhuriyetler Basayev'e yardım etsin veya etmesin, Rusya'nın bazı bölgelerinde terör olayları tırmanmaya başlayabilir. Rusya'da terör dalgasının yükselmesi, zaten kaos ortamında çalışan ve ağır şartlarda görev yapan güvenlik kuvvetlerine karşı büyük bir tehdit oluşturabilir.

Kafkasya'daki savaş, bir topyekûn savaşa dönüşmek üzere

Çeçenler, savaşın gidişini kendi lehlerine çevirmek için Beslan'dakine benzer eylemler yapabilirler. 1998'den beri bölgede bu tür eylemler için alt yapı hazırlanmıştır.

El-Kaide'nin Rusya Federasyonu, Kafkasya ve Orta Asya'daki varlığı inkâr edilemez bir gerçektir. El-Kaide'nin, Kuzey Kafkasya ve Dağıstan'daki varlığı ise Rusya için büyük bir endişe kaynağıdır ve olmaya devam edecektir.

Rusya'daki son terör olayları ve Çeçenistan'da devam eden savaş, uzun ve kanlı

bir mücadelenin başlangıcıdır. Bu kanlı mücadele, Hazar ile Karadeniz arasındaki bölgeyi etkilemektedir.

Bugün, Kafkasya'da "terör"e karşı başlatılan savaş, bütün Kafkas halklarına karşı yürütülen topyekûn bir savaşa dönüşme eğilimi göstermektedir.

Komşu bölgelerde gizlenen ayrılıkçı Çeçenleri yok etmeye yönelik operasyonlar yalnızca kanunsuzluğun geniş bir şekilde yayılmasına katkıda bulunmaktadır. Rusya'nın uyguladığı "Çeçenistanlaştırmadan" amaç, Çeçen ayrılıkçıları yok etmektir. Fakat bu operasyonlar, şimdi bütün bölgeye tehlike oluşturmaya başlamıştır. Bilindiği gibi Şamil Basayev'in savunduğu "Radikal İslam" dış ülkelerden bölgeye taşınmıştır. Eğer bölgedeki ağır durum oluşmamış olsaydı, Basayev, kendisine çok az taraftar bulabilirdi.

Mevcut durum, Rusya'nın Kuzey Kafkasya ve Çeçenistan politikalarında köklü değişiklikler yapmasını gerektirmektedir.

Ruslar Güney Kafkasya'yı kaybetmek üzere

Rusya, 300 yıllık bir mücadeleden sonra Kafkasya'yı işgal edebilmiştir.

Fakat şimdi özellikle Güney Kafkasya'yı kaybetmek üzeredir. Rusya'nın askeri olarak Güney Kafkasya'yı yeniden kontrolü altına alması mümkün değildir. Bu tür bir girişim, Rusya'ya pahalıya mal olabilir.

Batı, Rusya'nın Kafkasya'daki askeri varlığını genişleterek, dünyanın bu stratejik bölgesinde jeopolitik etkisini kısa sürede yeniden sağlamasını engelleyici önlemler alabilir. Bu bağlamda Batı, Güney Kafkas

Cumhuriyetleri'yle güvenlik işbirliğini artırabilir. Dağıstan'daki faili meçhul cinayetlerin büyük çoğunluğu henüz çözüme kavuşturulmuş değildir. Mevcut durum, sosyal gerginliği tırmandırmaktadır. Bu cumhuriyetlere ilk etapta savunma silahları vererek, askeri işbirliğini başlatabilir. Batı, Kosova'dan sonra sembolik de olsa Kafkasya'ya askeri güç göndermeğe hazır olduğunu göstererek bölge ülkelerine yönelik dış tehditlerin etkisini azaltabilir. Batılı ülkeler kısa zamanda Bakü-Ceyhan Boru Hattı'nı koruma bahanesiyle bölgeye seyyar özel birlikler yerleştirebilir.